

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2015/760 nuostatos dėl reikalavimus atitinkančio turto ir investicijų aprėpties, portfelio sudėties, diversifikavimo reikalavimų, grynujų pinigų skolinimosi ir kitų fondų taisyklių ir reikalavimų, susijusių su Europos ilgalaikių investicijų fondų veiklos leidimų išdavimu, investavimo politika ir veiklos sąlygomis

(COM(2021) 722 final – 2021/0377 (COD))

(2022/C 290/11)

Pranešėjas **Pierre BOLLON**

Prašymas pateikti nuomonę	Europos Parlamentas, 2022 2 14 Europos Sąjungos Taryba, 2022 3 22
Reglamentavimo pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 ir 304 straipsniai
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2022 3 3
Priimta plenarinėje sesijoje	2022 3 23
Plenarinė sesija Nr.	568
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	111 / 1 / 0

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 EESRK tvirtai pritaria siūlomai subalansuotai Europos ilgalaikių investicijų fondų (ELTIF) reglamento peržiūrai, nes ankstesnis reglamento formatas nepadėjo pasiekti užsibrėžtų gerais ketinimais grįstų tikslų. Finansinių išteklių ir santaupų nukreipimas ilgalaikėms investicijoms yra ypač reikalingas siekiant socialiai įtraukaus atsigavimo po COVID-19 pandemijos ir siekiant įgyvendinti dvejopą skaitmeninę ir su klimatu susijusią pertvarką. Šiuo požiūriu iš tiesų labai svarbu nuodugniai peržiūrėti ELTIF reglamentą. Todėl EESRK tikisi, kad vykstant reglamento priėmimo procesui neatsiras naujų reguliavimo reikalavimų, kurie susilpnintų teisingą Komisijos siūlymą siekti paprastumo.

1.2 ELTIF 2 yra savalaikis ir aktualus pasiūlymas, kuris gali iš esmės paskatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą ES. ELTIF yra ilgalaikiai fondai, kuriems taikomas „Europos pasas“. Jie turės atlikti svarbų vaidmenį finansuojant dvejopą klimato ir skaitmeninę pertvarką, kuriant transporto ir socialinę infrastruktūrą ir finansuojant būsto projektus, taip pat, žinoma, finansuojant mažas ir vidutinio dydžio Europos įmones, ypač novatoriškas įmones ir startuolius.

1.3 Deja, šiame etape nėra pakankamai tikslaus ilgalaikio bendro finansavimo trūkumo vertinimo. Vis dar reikia dirbti Europos lygmeniu, kad būtų galima tiksliau apskaičiuoti, tačiau finansavimo poreikis, be abejonės, yra didelis ir sudaro kelis trilijonus eurų.

1.4 Pagrindinis dalykas, kurį EESRK primygtinai pabrėžia, yra būtino perėjimo prie daug mažiau anglies dioksido išskiriančios (ir galiausiai prie visai anglies dioksido neišskiriančios) Europos ekonomikos finansavimo svarba, taip pat Europos „Perėjimo prie tvarios ekonomikos finansavimo strategijos“ reikšmė. Taip pat būtina didinti aplinkos, socialinių, valdymo ir finansinių duomenų prieinamumą, visų pirma įgyvendinant Europos bendro prieigos punkto (ESAP) projektą ir, svarbiausia, užtikrinant būtiną duomenų teikėjų reguliavimą ir priežiūrą.

1.5 Europos Komisijos pasiūlyme dėl ELTIF 2 numatyti tiksliniai reikalavimus atitinkančių investicijų patobulinimai. Tai padės išplėsti ELTIF investavimo galimybių aibę ir skatins ekonomikos augimą bei konkurencingumą. Tai taip pat leis pasiekti didesnę geografinę investicijų aprėptį Europoje.

1.6 EESRK pritaria tam, kad būtų koreguojamos pirmiau taikytos atgrasančios kliūtys ELTIF naudotis neprofesionaliesiems investuotojams, kurie šiuo metu negali pasinaudoti ilgalaikių investicijų teikiama grąža. Taigi ELTIF papildytų dabartinę kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) sėkmę. Tai svarbus žingsnis, juo labiau todėl, kad investuotojus šiuo metu labiau apsaugo nauja tvirta sąsaja su privalomais „tinkamumo vertinimais“ pagal Finansinių priemonių rinkų direktyvą (FPRD II) ir aiškesnės taisyklės dėl interesų konfliktų. Be to, EESRK dar kartą primygtinai kartoja daugelį savo ankstesnių raginimų visoje Europoje plėsti investuotojų švietimą.

1.7 EESRK taip pat palaikytų „iš dalies atvirojo tipo“ ELTIF (šalia „uždarojo tipo“ ELTIF), t. y. ELTIF, kurie gali būti dideli ir diversifikuoti ir gali leisti išpirkti (ir pasirašyti) savo vienetus ir akcijas po tam tikro pranešimo laikotarpio, žinoma, su sąlyga, kad šios galimybės būtų aiškiai nurodytos klientams teikiamuose dokumentuose ir tai prižiūrėtų kompetentinga nacionalinė institucija. Tam, kad ELTIF būtų likvidesni, jais turėtų būti galima investuoti iki 50 proc. (jei įmanoma ir daugiau) į diversifikuotą turtą pagal KIPVPS taisykles. Taip pat labai padėtų galimo investavimo į kitus fondus lygio padidinimas.

1.8 Atsižvelgiant į tai, kad ELTIF turi būti griežtai taikomos Europos reglamente nustatytos taisyklės, papildomas teigiamas veiksmas būtų Europos Komisijai įvertinti, ar verta ir ar įmanoma leisti jiems naudoti „eu“ tarptautinių vertybinių popierių identifikavimo numerį (ISIN) kodą, gerinant jų prieinamumą ir matomumą tarpvalstybiniais mastais. Sveikintinas svarbus Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) vaidmuo priimant techninius reguliavimo standartus, skatinant priežiūros konvergenciją ir koordinuojant priežiūros darbą kartu su aktyviomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis.

1.9 Svarbu sudaryti palankesnes sąlygas ELTIF tinkamumui taupomosioms sąskaitoms, su investiciniais vienetais susieto gyvybės draudimo sutartims, darbuotojų taupymo schemoms ir, žinoma, pensijų mechanizmams, pavyzdžiui, visos Europos asmeninės pensijos produktui. Lygiagrečiai dabartiniame pasiūlyme dėl Direktyvos „Mokumas II“ išdėstymo nauja redakcija ir atliekant būsimą Direktyvos dėl profesinių pensijų įstaigų veiklos ir priežiūros (PPI) peržiūrą galėtų būti numatyta paskata draudimo ir pensijų įmonėms investuoti į ELTIF.

1.10 Galiausiai Europos investuotojai į ELTIF turėtų turėti galimybę savo santaupoms naudotis geriausia savo gyvenamosios vietos šalyje taikoma apmokestinimo tvarka. Stabilios ir skatinančios mokesčių taisyklės turėtų būti naudingos ilgalaikiams investuotojams visoje Europoje.

2. Komisijos pasiūlymo santrauka

2.1 Europos ilgalaikių investicijų fondų (ELTIF) reglamentas nustato Europos alternatyvaus investavimo fondų (AIF), vykdančių ilgalaikes investicijas, pavyzdžiui, investuojančių į socialinės ir transporto infrastruktūros projektus, nekilnojamąjį turtą ir mažąsias bei vidutines įmones (MVI), reglamentavimo sistemą. ELTIF reglamentu nustatomos suderintos ELTIF veiklos leidimų išdavimo, investavimo politikos, veiklos sąlygų ir investicinių vienetų bei akcijų platinimo taisyklės.

2.2 ELTIF reglamentavimo sistema siekiama sukurti palankesnes sąlygas institucinių ir neprofesionaliųjų investuotojų ilgalaikėms investicijoms į šių rūšių turtą, o realiajai ekonomikai – alternatyvų, ne bankų teikiamo finansavimo šaltinį.

2.3 Šios peržiūros tikslas – pasiekti, kad visoje ES Europos ekonomikos ir investuotojų labai būtų aktyviau naudojamasi ELTIF. Tai kartu padėtų toliau plėtoti kapitalo rinkų sąjungą (toliau – KRS), o vienas iš jos tikslų taip pat yra sukurti palankesnes sąlygas, kad ES įmonės galėtų naudotis stabilesniu, tvaresniu ir įvairesniu ilgalaikiu finansavimu.

2.4 Nuo tada, kai 2015 m. balandžio mėn. patvirtinta pradinė ELTIF teisinė sistema, buvo leista pradėti veikti tik 67 ELTIF (2022 m. vasario mėn. duomenimis), valdantiems palyginti nedaug grynojo turto (apskaičiuota, kad 2021 m. jis sudarė maždaug 2,4 mlrd. EUR). Tokie leidimus turintys ELTIF savo buveines yra įkūrę tik keturiose valstybėse narėse (Liuksemburge, Prancūzijoje, Italijoje ir Ispanijoje), o kitose valstybėse narėse nacionalinių ELTIF nėra.

2.5 Nors ELTIF tebėra gana nauja sistema, iš turimų rinkos duomenų matyti, kad rinkos plėtra nepadidėjo tiek, kiek tikėtasi.

2.6 Remiantis ELTIF teisinio pagrindo veikimo įvertinimu ir suinteresuotųjų subjektų atsiliepimais, ELTIF privalumus sumažina ribojamosios fondų taisyklės ir kliūtys į rinką patekti neprofesionaliesiems investuotojams, o šių veiksmų bendras

poveikis mažina ELTIF teisinio pagrindo naudingumą, veiksmingumą ir patrauklumą valdytojams ir investuotojams. Šie apribojimai yra pagrindiniai veiksniai, dėl kurių ELTIF nepavyko labiau išplėsti savo veiklos ir išnaudoti visų galimybių nukreipti investicijas į realiąją ekonomiką.

2.7 Šiuo atžvilgiu persvarstant ELTIF reguliavimo sistemą siekiama paspartinti ELTIF pripažinimą ir padidinti ELTIF patrauklumą atliekant tikslinius fondų taisyklių pakeitimus. Tiksliau, reikia išplėsti reikalavimus atitinkančio turto ir investicijų aprėptį, padidinti fondų taisyklių lankstumą, be kita ko, supaprastinti taisykles dėl fondų fondo strategijų ir sumažinti nepagrįstas kliūtis, trukdančias neprofesionaliesiems investuotojams naudotis ELTIF, visų pirma, sušvelninti reikalavimus dėl 10 000 EUR pradinės investicijos ir didžiausios 10 proc. bendros ribos, ypač neprofesionaliesiems investuotojams, kurių finansiniai portfeliai yra mažesni nei 500 000 EUR.

2.8 Pasiūlymu taip pat siekiama padaryti ELTIF struktūrą patrauklesne – supaprastinamos tam tikros fondų taisyklės, taikomos ELTIF, kurių investiciniai vienetai ir akcijos platinami tik profesionaliems investuotojams. Persvarstant ELTIF teisinę sistemą taip pat nustatomas neprivalomas likvidumo lango mechanizmas, kad ELTIF investuotojams ir naujiems investuotojams būtų suteikta papildomo likvidumo ir tam nereikėtų naudoti ELTIF kapitalo. Pasiūlymu taip pat siekiama užtikrinti tinkamą investuotojų apsaugą.

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK tvirtai pritaria siūlomai subalansuotai ELTIF reglamento peržiūrai, nes jo ankstesnis formatas nepadėjo pasiekti užsibrėžtų tikslų. EESRK savo nuomonėje dėl Kapitalo rinkų sąjungos ⁽¹⁾ jau pritarė šiai sveikintinai peržiūrai, kaip esminiam naujojo veiksmų plano dėl KRS dalykui.

3.2 Iš tiesų tai ne tik padės pagerinti Europos kapitalo rinkų veiksmingumą ir saugumą, bet ir bus labai svarbus finansinių išteklių ir santaupų nukreipimas ilgalaikėms investicijoms siekiant socialiai įtraukaus atsigavimo po COVID-19 pandemijos, taip pat siekiant dvejopos skaitmeninės ir su klimato kaita susijusios pertvarkos. Šiuo požiūriu iš tiesų labai svarbu nuodugnai peržiūrėti ELTIF reglamentą. Todėl EESRK tikisi, kad priėmimo procese neatsiras naujų reguliavimo reikalavimų, kurie susilpnintų teisingą Komisijos siūlymą siekti paprastumo.

3.3 ELTIF yra ilgalaikiai fondai, kurių vienetus arba akcijas galima platinti ir juos pasirašyti esant ir kitoje valstybėje narėje, nes jiems taikomas Europos rizikos kapitalo pasas. Jie turės atlikti svarbų vaidmenį kuriant infrastruktūrą (pvz., transporto ir energetikos sektoriuose), atnaujinant būstą, finansuojant mokslinius tyrimus ir plėtrą, bei, žinoma, finansuojant mažas ir vidutinio dydžio Europos įmones ir startuolius (investicijos, kurioms paprastai nesuteikiamas likvidumas, užtikrinamas įtraukiant į biržos sąrašus finansų rinkose), taip skatinant darbo vietų kūrimą.

3.4 Pagrindinis dalykas, kurį EESRK taip pat primygtinai pabrėžia, yra tai, kad svarbu finansuoti būtiną perėjimą prie įtraukios ir daug mažiau anglies dioksido išskiriančios (ir galiausiai prie visai anglies dioksido neišskiriančios) Europos ekonomikos, taip pat Europos perėjimo prie tvirtos ekonomikos finansavimo strategiją, ypač siūlomą Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvą ir numatomą socialinę „taksonomiją“. Taip pat būtina didinti aplinkosauginių, socialinių ir valdymo (ASV) ir finansinių duomenų prieinamumą, visų pirma įgyvendinant Europos bendro prieigos punkto (ESAP) projektą ir, svarbiausia, užtikrinant būtiną duomenų teikėjų reguliavimą ir priežiūrą. Taip pat reikėtų paspartinti su ASV žymėjimu susijusį darbą, kad ELTIF investuotojai galėtų juo vadovautis.

3.5 Europos Komisijos gerai pritaikytame ir proporcingame pasiūlyme dėl ELTIF 2 pagrįstai numatyti tikslingi reikalavimus atitinkančių investicijų patobulinimai, kurie sudarys sąlygas ELTIF labiau remti ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Todėl dauguma jų bus įvairesni, nes ELTIF investavimo galimybių aibė bus išplėsta, tokiu būdu atsiras daugiau sprendimų. Kiti bus labiau koncentruoti, daugiausia dėmesio skiriant pagrindinėms investicijoms. Šie pokyčiai taip pat leis ELTIF pasiekti didesnę geografinę investicijų aprėptį Europoje.

3.6 EESRK pritaria tam, kad būtų koreguojamos pirmiau taikytos atgrasančios kliūtys ELTIF naudotis neprofesionaliesiems investuotojams. Atsižvelgiant į didžiules santaupų sumas, kurios šiuo metu negali būti įdarbintos siekiant pasinaudoti ilgalaikių investicijų grąža, tai yra svarbus žingsnis, ypač turint omeny labai mažas (nors tam tikrais atvejais didėjančias) palūkanų normas ir infliacinį spaudimą. Kalbant apie investuotojų apsaugą, labai svarbu užtikrinti platesnę

⁽¹⁾ OL C 155, 2021 4 30, p. 20.

reikalavimus atitinkančio turto ir investavimo strategijų spektrą, kuris bus veiksmingesnis nei išsamūs nuo 2015 m. taikomi apribojimai, dėl kurių buvo labai apribota fondų lėšų pasiūla tiek instituciniams, tiek neprofesionaliesiems investuotojams. EESRK palankiai vertina naują tvirtą ryšį su privalomais „tinkamumo vertinimais“ pagal FPRD II direktyvą, taip pat aiškesnes taisykles dėl interesų konfliktų. Be to, EESRK dar kartą primygtinai kartoja daugelį savo ankstesnių raginimų visoje Europoje plėsti investuotojų švietimą.

3.7 Vieno tipo ELTIF turi savybių, dėl kurių jie yra panašūs į „uždarojo tipo“ fondus. Juose klasikinis būdas užtikrinti likvidumą investuotojams, kaip siūloma, yra pasirinktini likvidumo lango mechanizmai, įgyvendinami per antrinės prekybos mechanizmus, tačiau įgyvendinti šiuos mechanizmus dažnai sunku arba netgi praktiškai neįmanoma, ypač, kai „rinkos formuotojų“ nepakanka (2013 m. spalio 16 d. EESRK nuomonėje akcentuota rizika, kuri, deja, materializavosi).

3.8 Todėl šalia „uždarojo tipo“ ELTIF EESRK taip pat palaikytų „iš dalies atvirojo tipo“ ELTIF ⁽²⁾, t. y. ELTIF, kurie gali būti dideli ir diversifikuoti ir gali periodiškai (pavyzdžiui, du kartus per metus) leisti išpirkti (taip pat ir pasirašyti) savo vienetus ir akcijas po tam tikro pranešimo laikotarpio (pavyzdžiui, 90 dienų), žinoma, su sąlyga, kad šios galimybės būtų aiškiai nurodytos klientams ELTIF valdytojo teikiamuose dokumentuose ir tai prižiūrėtų kompetentinga nacionalinė institucija. Komisijos pasiūlymas suteikti daugiau aiškumo techniniams reguliavimo standartams, kiek tai susiję su išpirkimo procentine dalimi, yra pirmas teigiamas žingsnis teisinga linkme, kuriuo turėtų pasekti ir kiti. Tam, kad iš dalies atvirojo tipo ELTIF taptų likvidesni, jais turėtų būti galima investuoti iki 50 proc. (jei įmanoma ir daugiau) į diversifikuotą turtą pagal KIPVPS taisykles. Taip pat labai padėtų galimo investavimo į kitus fondus lygio padidinimas.

3.9 EESRK norėtų, kad per ELTIF pritrauktos lėšos būtų iš esmės investuojamos į ES ekonomiką, atsižvelgiant į aršią konkurenciją pasaulio lygmeniu ir į būtinybę finansuoti dvejopą pertvarką. Deja, šiame etape nėra pakankamai tikslaus ilgalaikio finansavimo trūkumo vertinimo. Todėl vis dar reikia dirbti Europos lygmeniu, kad būtų galima atlikti tikslesnius skaičiavimus, tačiau finansavimo poreikis neabejotinai yra didelis ir sudaro kelis trilijonus eurų (mažas vienaženklis ES bendrojo vidaus produkto (BVP) procentas jei padidės klimato ir tvarumo, teisingumo ir novatoriškų MVĮ bei startuolių, transporto infrastruktūros ir, svarbiausia, socialinės infrastruktūros poreikis).

3.10 Atsižvelgiant į tai, kad ELTIF turi griežtai laikytis Europos reglamente nustatytų taisyklių, papildomas teigiamas veiksmas būtų Europos Komisijai įvertinti, ar verta ir ar įmanoma leisti jiems naudoti „eu“ ISIN kodą, gerinant jų prieinamumą ir matomumą tarpvalstybiniu mastu. Šiuo požiūriu EESRK palankiai vertina Komisijos pasiūlytą ELTIF registro stiprinimą. EESRK ragina nustatyti aiškias ES taisykles ir užtikrinti jų vykdymą, veiksmingai vadovaujant ESMA ir tinkamai bendradarbiaujant su aktyviai veikiančiomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis. Šios taisyklės visų pirma turi užtikrinti, kad ELTIF valdytojai į savo pradedamus valdyti fondus įtrauktų tinkamas likvidumo valdymo priemones ir pateiktų aiškią ir tikslią informaciją apie mokesčius ir riziką, kaip jau numatyta reglamente dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) bei FPRD teisės aktuose.

3.11 Svarbu sudaryti palankesnes sąlygas ELTIF tinkamumui taupomosioms sąskaitoms, su investiciniais vienetais susieto gyvybės draudimo sutartims, darbuotojų taupymo schemoms ir, žinoma, pensijų mechanizmom, pavyzdžiui, visos Europos asmeninės pensijos produktui. Lygiagrečiai dabartiniame pasiūlyme dėl direktyvos „Mokumas II“ išdėstymo nauja redakcija ir atliekant būsimą PPI direktyvos peržiūrą galėtų būti numatyta paskata draudimo ir pensijų įmonėms investuoti į ELTIF.

3.12 Galiausiai Europos investuotojai į ELTIF turėtų turėti galimybę savo santaupoms naudotis geriausia jų gyvenamosios vietos šalyje taikoma apmokestinimo tvarka. Deja, daugelyje Europos šalių šiuo metu labai dažnai fiskalinėmis priemonėmis teikiama pirmenybė trumpalaikiam taupymui likvidaus turto forma, tuo investuotojams siunčiant klaidingą žinutę, kad geriau „teikti pirmenybę likvidumui“, net jei jie galėtų labiau orientuotis į ilgalaikes investicijas. Bet kuriuo atveju stabilios ir skatinančios mokesčių taisyklės turėtų būti naudingos ilgalaikiams investuotojams.

Bruselis, 2022 m. kovo 23 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė*
Christa SCHWENG

⁽²⁾ Kaip šiuo metu numatyta būsimame Jungtinės Karalystės ilgalaikio turto fondų (LTAF) plane. Dauguma respondentų Komisijos poveikio vertinime laikėsi tos pačios nuomonės (žr. p. 73).